

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ändrad landskapslagstiftning om landskapsandelarna

1994-95

nr 7

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en ändring av landskapslagen om brand- och räddningsväsendet (37/77) och landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93). Genom förslaget förtydligas de principer som skall iaktas vid beviljandet av landskapsandelar för anläggningskostnader som avser alarmcentralen samt betydande kostnader vid anskaffandet av materiel som erfordras för skötseln av alarmcentralen och kommunens övriga brand- och räddningsväsende.

Ändringen av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården berör huvudsakligen en rättelse av en felhänvisning i lagens 26 §.

Avsikten är att de förslagna landskapslagarna skall träda i kraft så snart som möjligt.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Bakgrund

Från ingången av år 1994 tillämpas ett nytt system för bestämmandet av landskapsandelarna till kommunerna¹. Systemet är kalkylbaserat till den del det omfattar kommunernas driftskostnader. Kommuner och kommunalförbund kan även enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsunderstöd för olika anläggningsprojekt. Landskapsandelen för anläggningsprojekt beräknas på basis av faktiska kostnader. Genom landskapsandelsreformen förenhetligades bestämmelserna gällande anläggningsprojekt mellan socialvården och utbildnings- och kulturverksamheten. En av förutsättningarna för beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt är att projektets beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som fastställts av landskapsstyrelsen. Under år 1994 fastställdes beloppet till 700.000 mark.

I framställningen till ny landskapslagstiftning om kommunernas landskapsandelar påtalades behovet av att ändringar och andra åtgärder skulle krävas till följd av reformen. Omnämmandet syftade bl.a. på de bestämmelser som reglerar landskapsandelar inom brand- och räddningsväsendet.

2. Behov av åtgärder

I landskapslagen om brand- och räddningsväsendet (37/77) saknas för närvarande klara och entydiga regler på vilka grunder och enligt vilka principer landskapsandelar för anläggningskostnader och betydande kostnader skall betalas. Innan landskapsandelsreformen beviljades landskapsandelen till kommunerna för nämnda kostnader med stöd av bl.a. landskapslagen om landskapsstöd till kommuner (43/73).

För att förtydliga de principer som skall iaktas vid beviljandet av landskapsandel för anläggningskostnader och betydande kostnader inom brand- och räddningsväsendet föreslås att landskapslagen om brand- och räddningsväsendet kompletteras med vissa bestämmelser.

Samtidigt föreslås en ändring av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93).

3. Förslagets ekonomiska och organisatoriska verkningar

Förslaget torde inte medföra några ekonomiska och organisatoriska verkningar.

¹ Se landskapsstyrelsens framställning 1992-93 nr 32 samt ÅFS 70-98/93

DETALJMOTIVERING*1. Landskapslag om ändring av landskapslagen om brand- och räddningsväsendet.*

37 §. I paragrafen föreslås ett förtydligande om att landskapsstyrelsens godkännande krävs för beviljande av landskapsandelar för anläggningskostnader och betydande kostnader.

Med betydande kostnader avses även framdeles driftskostnader som det är svårt att beakta inom ramen för den allmänna landskapsandelen enligt 38 §. Gränsen för vad som kan anses som betydande kostnader har enligt praxis varit kostnader över 400.000 mark. Kostnader som underskrider nämnda belopp kan antingen anses ingå i den allmänna landskapsandelen eller kan i vissa fall komma att finansieras med hjälp av medel ur brandskyddsfonden² i riket.

37a §. Genom förhandsbeskedet ges landskapsstyrelsen en möjlighet att ange anvisningar och besked om den aktuella åtgärden samt enligt vilka riktlinjer åtgärden bör fullföljas. De planerade åtgärderna som avses i paragrafen kan även medföra stora initiala kostnader för kommunerna. Det är därför av stor betydelse för kommunen att på ett så tidigt stadium som möjligt få ett besked av landskapsstyrelsen hur den anser att brand- och räddningsväsendet skall utvecklas framöver.

Förhandsbeskedet är enligt 3 mom. bindande för landskapsstyrelsen om åtgärden vidtas inom ett år räknat från utgången av det kalenderår då förhandsbeskedet gavs, om inte lagtinget dessförinnan avstår från att anvisa medel i landskapsbudgeten för de i förhandsbeskedet angivna ändamålet.

37b §. Bestämmelsen motsvarar 8 § landskapslagen om landskapsstöd till kommuner (43/73) som upphävdes i samband med landskapsandelsreformen.

En av förutsättningarna för beviljande av landskapsandel för anläggningskostnader och betydande kostnader är enligt förslaget att de totala kostnaderna för alarmcentralens anläggningskostnader eller materiel som erfordras för alarmcentralen eller kommunens övriga brand och räddningsväsende uppgår till de minimibelopp som fastställts av landskapsstyrelsen. Avsikten är att minimibeloppet för anläggningskostnader och betydande kostnader skall motsvara gällande belopp om 400.000 mark.

37c §. Den slutliga prövningen av landskapsandelen för anläggningskostnader och betydande kostnader föreslås ske efter att projektet slutförts eller materielelet inköpts och de slutliga kostnaderna redovisats för landskapsstyrelsen. Förhandsbeskedet är bindande vid denna prövning under de förutsättningar som anges i 37a §.

² Se ÅD:s utlåtande angående bidrag till landskapet Åland ur Brandskyddsfondens medel (Nr 97/93).

37d §. Bestämmelsen motsvarar gällande 37a § landskapslagen om brand- och räddningsväsendet.

43a §. Besvärsmöjligheten föreslås, med avvikelse från vad som gäller inom det övriga landskapsandelssystemet, omfatta även materiel (betydande kostnader) som anses som driftskostnader, eftersom landskapsandelen till denna del är prövningsbaserad.

2. Landskapslag om ändring av 26 och 32 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården.

26 § Rättelseförfarande. Ändringsförslaget medför att en felskrivning korrigeras (jfr motiven till 26 § i landskapsstyrelsens framställning 1992-93 nr 32).

32 § Kommuninvånare. Eftersom lagen om befolkningsböcker har upphävts föreslås en hänvisning till lagen om hemkommun, som numera reglerar en persons hemkommun. I samband med lagen om hemkommun övergick man även till att använda begreppet hemkommun istället för hemort.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lagar.

1. **LANDSKAPSLAG**
om ändring av landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

I enlighet med lagtingets beslut

ändras 37 § och 37a § landskapslagen den 14 april 1977 om brand- och räddningsväsendet (37/77), av dessa lagrum 37 § sådan den lyder i landskapslagarna den 20 juni 1989 (63/89), den 19 oktober 1993 (79/93) och den 3 mars 1994 (25/94) samt 37a § sådan den lyder i landskapslagen den 19 oktober 1993 (79/93) och

fogas till lagen nya 37b, 37c, 37d och 43a §§ som följer:

37 §

Kommun kan enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsandel för kostnader varmed kommunen deltagit i den i 5 § avsedda alarmcentralens anläggningskostnader samt, utöver vad i 38 § stadgas, för betydande kostnader vid anskaffande av materiel som erfordras för skötseln av alarmcentralen och kommunens övriga brand- och räddningsväsende enligt följande procenttal:

Kommunens bärkraftsklass	Landskapsandel i procent
1	75
2	60
3	50
4	40
5	35
6	30
7	25
8	20
9	15
10	10

Med kommunens bärkraftsklass avses den genom rikslagstiftning senast fastställda bärkraftsklassen för kommunen.

37a §

Innan bindande anskaffningsavtal ingås eller beställningar görs skall kommunen inhämta ett förhandsbesked av landskapsstyrelsen för sådan egendom som enligt 37 § kan berättiga till landskapsandel.

Till en begäran om förhandsbesked skall en utredning över åtgärden eller anskaffningen och dess kostnader bifogas i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Förhandsbeskedet är bindande för landskapsstyrelsen om åtgärden vidtas inom ett år räknat från utgången av det kalenderår då förhandsbeskedet gavs, såvida inte annat följer av landskapsbudgeten.

37b §

En förutsättning för erläggande av landskapsandel för kostnader som avses i 37 § är att kostnaderna är nödvändiga och skäliga för skötseln av brand- och räddningsväsendet samt att åtgärdens totala kostnader uppgår till minst det belopp som fastställts av landskapsstyrelsen.

Kommun erhåller inte landskapsandel för värdeminskningar eller kostnader i samband med lån.

Landskapsstyrelsen fastställer vid behov närmare bestämmelser om enligt vilka grunder landskapsandel enligt 37 § kan beviljas.

37c §

Kommunen skall senast ett år efter det att åtgärden eller anskaffningen slutförts lägga fram en slutredovisning för landskapsstyrelsen över de faktiska kostnaderna för åtgärden eller anskaffningen.

Landskapsstyrelsen skall fatta beslut om beviljande och utbetalning av landskapsandelen inom två månader efter det att den slutliga redovisningen lämnats in.

37d §

Landskapsstyrelsen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för de kostnader som enligt 37 § beviljats kommunen helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåtes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan landskapsstyrelsen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från den landskapsandel som enligt 37 § beviljas för nya kostnader.

Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsstyrelsen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

43a §

I fråga om lagligheten av ett beslut som avses i 37c § 2 mom. får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen, såsom i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50) är stadgat.

Denna lag träder omedelbart i kraft.

Ett ärende som är anhängigt vid landskapsstyrelsen när denna lag träder i kraft skall slutbehandlas enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

2.

LANDSKAPSLAG**om ändring av 26 och 32 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården**

I enlighet med lagtingets beslut ändras 26 § och 32 § 1 mom. landskapslagen den 19 oktober 1993 om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93) som följer:

26 §

Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut enligt 15 § om beviljande av landskapsandel eller ett beslut som avses i 24 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsstyrelsen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

32 §

Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun (201/94).

Denna lag träder omedelbart i kraft.

Mariehamn den 24 november 1994

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

T.f. lagberedningsekreterare

Hans Selander

1. **LANDSKAPSLAG**
om ändring av landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

I enlighet med lagtingets beslut

ändras 37 § och 37a § landskapslagen den 14 april 1977 om brand- och räddningsväsendet (37/77), av dessa lagrum 37 § sådan den lyder i landskapslagarna den 20 juni 1989 (63/89), den 19 oktober 1993 (79/93) och den 3 mars 1994 (25/94) samt 37a § sådan den lyder i landskapslagen den 19 oktober 1993 (79/93) och

fogas till lagen nya 37b, 37c, 37d och 43a §§ som följer:

Gällande lydelse

37 §

Till kommun erläggs för kostnader varmed kommunen deltagit i den i 5 § avsedda alarmcentralens anläggningskostnader samt, utöver vad i 38 § stadgas, för betydande kostnader vid anskaffande av materiel som erfordras för skötseln av alarmcentralen och kommunens övriga brand- och räddningsväsende landskapsandel enligt följande procenttal:

Kommunens bärkraftsklass	Landskapsandel i procent
-----------------------------	-----------------------------

1	75
2	60
3	50
4	40
5	35
6	30
7	25
8	20
9	15
10	10

Föreslagen lydelse

37 §

Kommun kan enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsandel för kostnader varmed kommunen deltagit i den i 5 § avsedda alarmcentralens anläggningskostnader samt, utöver vad i 38 § stadgas, för betydande kostnader vid anskaffande av materiel som erfordras för skötseln av alarmcentralen och kommunens övriga brand- och räddningsväsende enligt följande procenttal:

Kommunens bärkraftsklass	Landskapsandel i procent
-----------------------------	-----------------------------

1	75
2	60
3	50
4	40
5	35
6	30
7	25
8	20
9	15
10	10

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om den landskapsandel som enligt 1 mom. kan beviljas kommun kan utfärdas genom förordning.

Med kommunens bärkraftsklass avses den genom rikslagstiftning senast fastställda bärkraftsklassen för kommunen.

37a §

Landskapsstyrelsen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för anläggningsprojektet helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåtes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan landskapsstyrelsen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från landskapsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsstyrelsen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig

Föreslagen lydelse

Med kommunens bärkraftsklass avses den genom rikslagstiftning senast fastställda bärkraftsklassen för kommunen.

37a §

Innan bindande anskaffningsavtal ingås eller beställningar görs skall kommunen inhämta ett förhandsbesked av landskapsstyrelsen för sådan egendom som enligt 37 § kan berättiga till landskapsandel.

Till en begäran om förhandsbesked skall en utredning över åtgärden eller anskaffningen och dess kostnader bifogas i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Förhandsbeskedet är bindande för landskapsstyrelsen om åtgärden vidtas inom ett år räknat från utgången av det kalenderår då förhandsbeskedet gavs, såvida inte annat följer av landskapsbudgeten.

Gällande lydelse

ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

Föreslagen lydelse

37b §

En förutsättning för erläggande av landskapsandel för kostnader som avses i 37 § är att kostnaderna är nödvändiga och skäligen för skötseln av brand- och räddningsväsendet samt att åtgärdens totalkostnader uppgår till minst det belopp som fastställts av landskapsstyrelsen.

Kommunen erhåller inte landskapsandel för värdeminskningar eller kostnader i samband med lån.

Landskapsstyrelsen fastställer vid behov närmare bestämmelser om enligt vilka grunder landskapsandel enligt 37 § kan beviljas.

37c §

Kommunen skall senast ett år efter det att åtgärden eller anskaffningen slutförts lägga fram en slutredovisning för landskapsstyrelsen över de faktiska kostnaderna för åtgärden eller anskaffningen.

Landskapsstyrelsen skall fatta beslut om beviljande och utbetalning av landskapsandel inom två månader efter det att den slutliga redovisningen lämnats in.

37d §

Landskapsstyrelsen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för de kostnader

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som enligt 37 § beviljats kommunen helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåtes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan landskapsstyrelsen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från den landskapsandel som enligt 37 § beviljas för nya kostnader.

Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsstyrelsen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

43a §

I fråga om lagligheten av ett beslut som avses i 37c § 2 mom. får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen, såsom i lagen om ändringssökande i förvaltningsären-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

den (FFS 154/50) är stadgat.

Denna lag träder omedelbart i kraft.

Ett ärende som är anhängigt vid landskapsstyrelsen när denna lag träder i kraft skall slutbehandlas enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

2.

L A N D S K A P S L A G**om ändring av 26 och 32 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården**

I enlighet med lagtingets beslut ändras 26 § och 32 § 1 mom. landskapslagen den 19 oktober 1993 om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93) som följer:

Gällande lydelse

26 §

Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut enligt 14 § om beviljande av landskapsandel eller ett beslut som avses i 24 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsstyrelsen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

Föreslagen lydelse

26 §

Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut enligt 15 § om beviljande av landskapsandel eller ett beslut som avses i 24 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsstyrelsen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

Gällande lydelse

32 §

Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemort i kommunen enligt lagen om befolkningsböcker (141/69).

Föreslagen lydelse

32 §

Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har **hemkommun** i kommunen enligt **lagen om hemkommun (201/94)**.

Denna lag träder omedelbart i kraft.